

БОРІТЬБА ЗА ЗАКОН ПРО ДОПОМОГУ

ВАШИНГТОН. — У сенатському комітеті для видатків нещодавно завзята боротьба між прихильниками адміністрації та її противниками за проект закону, що має віддати президентів до повної розпорядимості близько 5 мільярдів доларів, призначених на нагду допомогу.

Опозиція, видно, не вдовольнилася добуттям деяких уступок від прихильників уряду. Якраз навпаки: вона побачила в тих уступках тільки захохоту до дальшої боротьби і в чхтер добилася такої поправки законопроекту, що прихильники адміністрації, кажуть, що через неї цілий проект не варта заходів, а саме поправки, що уряд має платити при всіх допомогних проектах тільки звичайні зарірки.

За внесок голосували 12 сенаторів, проти — 8. Замітно, що опозицію проти демократичного президента вів демократ, сенатор МекКарен з Невади.

ДАЄ ТЕМНИЙ ОБРАЗ АВТОМОБІЛЬНОГО ПРОМИСЛУ.

ВАШИНГТОН. — Так звана „Дивізія розсліду й планування“ при „уряді будівельного краю“ пропонує президенту Рузвельтові звіт зі свого розсліду автомобільного промислу.

Звіт малює темний образ: з одного боку, технічне недосконалення промислу, з другого боку, найгіршого сорту визиск людських сил.

ЗАКИДУЮТЬ КРИМІНАЛЬНІ ЗЛОВЖИТКИ ПРИ ДОБУВАННІ МОРСЬКИХ КОНТРАКТІВ.

ВАШИНГТОН. — Сенатський комітет для розсліду фабрикації амуніції попав на слід таких незаконних заходів коло добування контрактів від уряду на будівництво кораблів, що він постановив пропонувати свої протоколи державній прокуратурі для вжитку їх до кримінального процесу.

Одно будівляне підприємство наляло було собі як „фіксер“ за платню 15,000 доларів річно одного адвоката, що мав йому дістати від уряду контракт на будову кораблів на суму 238 мільйонів доларів.

ПРОЦЕС ЗА ПЕРЕВИБОРЧУ СТРИЯНІНУ В КЕЛЕЙРЕСІ.

ПАТСВІЛ (Па.). — Лава присяжних суддів у місцевій стейтсвуд суді видала вже в четвер свій присуд у справі Джозефа Бруна, 50-літнього републіканського лідера з недалекого містечка Келейрес, котрого який місяць тому поставлено на суд як головного винуватця стріяння на демократичну виборчу параді в тій місцевості. Присяжні судді застановилися над справою цілих 65 годин, а потім видали присуд, що Бруно винуватий за вбивство, але не те, що закон називає „мердер“, а те, що закон називає „менслотер“, себто він свідомо стріяв до топки й цим своїм свідомим учинком спричинив смерть людей, але убити він не хотів. За це йому грозить кара в'язниці від 6 до 12 літ. Присуд видасть суд, як скінчиться переслухання за те, чи не треба зарядити нової розправи.

Справа викликала була в околиці велике розярєння вже хочби тому, що від цієї стріяння згинув 5 людей (у тому числі брод 2 Українці). Прокуратура потягає ще до судової відповідальності 6 членів родини Бруна. Розправа над ними відбувається незадовго. Можливо теж, що й Бруна ще раз поставлять на суд, бо прокуратур у своїй промові до присяжних сказав, що як Бруна признають винуватим якогось меншого злочини, як убивства невинного ступня, то прокуратура буде добиватися, щоб його судили ще раз за інші злочини.

ВИКОНУЮТЬ КАРУ СМЕРТІ.

ОСИНІНГТОН (Нью Йорк). — У місцевій стейтській тюрмі, відомій під популярною назвою Синг-Синг, страчено в четвер уночі на електричній кріслі трох засуджених: 28-літнього Петра Кроті, 25-літнього Вільяма Пасковича й 31-літнього Алфреда Джаларенці.

Петра Кроті й Вільяма Пасковича засуджено за те, що як кажуть, вони вбили генгстера Абрама Фельда. Джаларенці пішов на смерть за вбивство Джозефа Карлючі в Сиракузі.

З ПРОЦЕСУ ГАВТМАНА.

ФЛЕМІНГТОН (Нью Джерсі). — На процесі проти Гавтмана стався як відволочний свідок Чарлз Ді Бішоп, будівельний контрактор з Вотебері, в стейті Конетикот, та зніав, що драбина, котру, як каже прокуратура, викрадачі дитини Ліндберга лишили коло хати Ліндберга, не зроблена з дошки, вирваної з хати, в котрій мешкав Гавтман.

Суд не прийняв Бішопу як знавця дров, але прийняв його як звичайного свідка. Його зніавання протиставляють зніаванням федерального знавця дров, Артура Колера, котрий зніав якраз навпаки.

Ще один свідок, що ходив до ресторану, де працювала Гавтманова жінка, зніав, що він бачив Гавтмана в тім ресторані як дві години перед тим часом, коли за словами прокуратури викрадено дитину Ліндберга.

ДВОХ ФАРМЕРІВ І ГОСПОДИНЮ ЗНАЙШЛИ МЕРТВИХ.

Гурток співаків, який зайшов на ферму Майєна у лістрікті Істов (Канада), знайшов у хаті пострілені тіла двох молодих фармерів, Галлада Майєна, літ 25, і Дейвида Майєна, літ 23, а також тіло їх господині, Фреді Джонсон, літ 35. Поліція думає, що молодий брат убив старшого і господиню, а потім себе.

ВИРАТУВАЛИ НЕМІЦНИХ СТАРЦІВ-БІДАКІВ З ПОЖЕЖІ.

У заведенню для бідних старців біля Кобургу, Онт., вибухла пожежа, що скором охопила цілий будинок. Всім мешканцям будинку гро з огню і смертю в очі, тому, що йому же вибухла досі, а багато старців і старшуків це калікали-паралітики. Лише завдяки присутності духа в дозорних старців, Брюс Томпсон, що негайно закликав кобурську пожежну сторожу, ті люди врятувалися. Сторожа прибула негайно й видобула з горючого будинку всіх 62 старців і старшуків. Деяких винесли з будинку без верхнього одіяня на сніг і вони перемерзли, однак ніхто з них не був поцечений.

ТЯЖКА ВІЗЯНИЦЯ ЗА ГРАБУНИК.

М. Бізюка і М. Гуска з Вінніпегу, молоді грабункині з попередніми рекордами, пішли до в'язниці: один — три, а другий на два роки, за грабункині діла.

При засуді Бізюка звернувся до судді з запитом: „Чи ви думаєте, що три роки мені що допоможуть?“. „Ні“, відповів суддя, „але я знаю, що за той час публіка буде безпечна перед вами“.

ЗАГАДНИЙ ОБРАЗ МАДОННИ НА КАЛІСТІЯ ГОРІ.

Канадські часописи принесли фотографію з ним же стрімкої скелі на невеличких неземських острівці при берегах Нової Шотландії, на сході Канади.

Стіна скелі спадає прямо вниз, майже під кутом 90 ступнів, до бурхливого моря. На її стіні є вирита у вигляді плоскорізьких литовою силою величезна статуя Богоматері з дитинкою Ісусом на руках.

Цього явища ніхто не може собі пояснити, бо острівце не має замешканців і ніхто його не може відвідати, а доверку острівця, названого Островом Дівичі, є різні плавові скелі, до яких розбілася кожна лодка. Крім того доволі безупинно клубляться ділами хвилі дикого Атлантики. Однак як море спокійніше, можна до того острівця підійти на такій віддалі, що виразно видно риси цього загадкового явища. Той різьби не зникли ні дикі вітри, ні бурі, ні ледяні, ні мороз, ні зливи, ні дощі, ні громи. Отже не диво, що моряки вважають ту статую чимсь надприродним, чудесним.

Незадовго того місяця в інший острів, де залишилися руїни (письмо) перших Вікінгів, що приплили були до американських берегів Канади, перед тисячу літ. Але вони були поганями і ніяким чином їх не можна приписати, щоб вони здобулися на шов справді поетичне, і ваяте з християнської віри, якою є статуя Богоматері.

ПРИЙНЯТТЯ А. Д. МАРГОЛІНА В АДВОКАТУРУ ПРИ НАЙВИЩОМУ СУДІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Постановою з дня 5-го лютого найвищий суд Злучених Держав прийняв босгонського адвоката А. Д. Марголіна на адвокатуру при найвищому суді.

ВИНАШОВ КЛІТКУ, БЕЗПЕЧНУ ПРОТИ КУЛЬ.

Для охорони банкових касирів один чоловік у Саскатуні винашов клітку, безпечну проти куль. Та клітка є скрита за ладом, але за потисненням ногою гудзика негайно піднімається. Цей прилад охоронить банкових касирів від бандитів. Виробив його Берт Громет, перепізник фортепиано. Торговельна рада Саскатуни пропонує його під увагу Товариств Канадських Банкірів.

НАСЕЛЕННЯ САСКАЧЕВАНУ ЗМЕНШИЛОСЯ.

За урядовим звітом департаменту здоров'я населення Саскачевану зменшилося в минулому році на 5,000 душ. У 1933 р. нараховано в тій провінції 968,000 людей, а в 1932 р. було 971,000. В головніших містах живуть 156,162, а середніх містех 67,926, в містечках 81,355, в сільських муніципалах 660,557. В 1934 р. в провінції уродилося 1,841 дітей, звичано було 841, смертей 559.

ЗАГОСТРЕННЯ В СПРАВІ НОШЕННЯ ЗЕРОІ.

Від Нового Року всі пистолі й револьвери, що знаходяться в посіданні приватних осіб, які живуть у Канаді, мають бути реєстровані на поліції. Кожен прилаштує з не-реєстрованого зброєю, той буде покараний 30 днями в'язниці, або \$50 грішми, або однією з другою карою. Крім того треба мати, що дозвол на ношення пальної зброї.

ТОВАРИШІ ЗАМОВКЛИ.

Найновіша імпреза большевиць, збіжівши страйк в Алберті, скінчилася компромісним об'єднанням. Нещирість і обман большевицьких агітаторів відкрили очі навіть тим фармерам, що початково далися звести тим нещиро-ним „опікунам“ їхньої кишені. Агітатори пронахили носом, що дали їм нічого возитися з туманенням людей, і вилізли до міст. Туди у большевицький пресі й загляди більше про той страйк; спокійно, хоч маком сія, стало признаватися, що не віддало обману людей. Найбільше їх заболіло те, що самі фармери викрили, що місцеві агітатори заставу випродали свою пещину тим самим збіжним компаніям, проти котрих іншим казали страйкувати, хоч би й до нового збіжжя. Агитаторам це легко, бо їх пещина вже давно в терміналах Венуеруї й Форт В'янілі.

ВИРАТУВАЛИ ТОВАРИША САМ ПОМЕР.

Дейвіда Вард, літ 18, з Вінніпегу працював колом кітла в сінєрських заводах з Джорджам Шілдсом, літ 51. Від гавдової шмисли занялася убрания Шілдса. Оба вони були тоді в кітлі. Вард погнався згони на своїх товаришів, але притім скра запландила його шмаття і він так поплив, що другого дало помер.

5 ЛІТ ВІЗЯНИЦІ І НАГІЛІ ЗА ГРАБУНОК.

Гордон Мілер з Вінніпегу, літ 26, признався до участі в грабунку Банку Торонто на Акемі Ровл. Він дістав п'ять літ в'язниці і 10-нагіл.

Пів години перед тим позиція арештувала на сінєрській стації його брата, Джека Мілера, літ 32, який, кажуть, є замішаний у грабунку банків.

НОВА ТЕОРІЯ ПРО СОНЦЕ.

До Мадриду прибув на іберо-американський океанографічний конгрес інженер Ісаї Аравго з Сальвадору. Він подав до відома свою теорію про сонце, до якої дійшов по довгих роках обсервації й експериментів. Сонце, каже він, формує цілу планетарну систему при допомозі розлогої електро-магнетичної сфери, чка окружає менші електро-магнетичні сфери кожної планети. Де такі сфери стискаються з собою, там твориться електро-магнетична сфера. Така сфера знаходиться якраз 150 мільйонів кілометрів (93,750 мільйонів миль) від нашої землі і творить так звану газову корону сонця. Сонце є непрозорим, змінним, не світяться тілом і дає як творить (генератор) енергії. Електро-магнетичне світло, що виходить з планет, повертається до них, перетворює сонце у тепло. Біля планети, між ними й сонцем, замешкані. Сонце має ту прикмету, що не зумівається.

ВИСКОЧИВ З ВІКНА У СНІ.

В. В. Андрюс, купувач у Гай Рівер, Алта, виконувач підчас сну з вікна своєї спальні на першому поверсі й упав на сніг. На дворі було 25 ступнів нижче зера. Крім легкого потовчення нічого йому не сталося.

ВИРАТУВАЛИ ДІВЧИНУ І ПСА ВІД УТОПЛЕННЯ.

Вправне кидання шнуром пави і пані В. Салтер, з Ріджамунд, Саск., викликали в механіки великий подив. Пані Салтер виритувала недавно з води Маржорі Догерті, літ 13, яка совалася й упала а отвертє місця на річці Ваксін-і. Галушчухи у вікно, вона побачила дівчину в прикрім положенні, прибігла зі шнуром і кинула його п'ятинасті стіп так, що дівчина могла його вхопити.

Чотири дні пізніше п. Салтер виявив також свою здібність у шнуром. Побачивши пещика у воді, він узяв шнур, зробив петлю і з віддалі 12 стіп витягнув його на безпечне місце.

СОБАКА ХОДИТЬ НА ПИВО ЗІ СВОІМ ПАНОМ.

„В Торонті є один старий до-бродій, що приходив зі своїм псом до одного з готелів на півом три рази на тиждень. Коли він прийшов перший раз і не пом до готелю, зажала від урвантєлія готелю мірку пива в кишені для свого собаки. Коли, управителю на це не згодився, він дав собаці напиться такій своїй склянки.

„Завтра я принесу свою власну миску на пиво для пса“, поспівав присутній цей добродій. „Якої собаки любить пиво, але горілки не. Любить теж іти чай, але мусить мати підставку в горничну. Він уже від довшого часу не пив“, поспівав присутній.

ПОШИРЮЄТЬСЯ КУЛЬТ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

ПАРИЖ (Франція). — Офінор стверджує, що смерть Михайла Грушевського причинилася несподівано до величезної зміни у відношенні до нього української імміграції в західній Європі. В той час, як його подорож до Советів позбавила була його не лише заслуженої популярності, а часто навіть і признання його величезних заслуг, його смерть не на посаді народного комісара, а на засланні, як політичного емігранта і майже як в'язня советського уряду, не лиш очистила перед еміграцією політичну репутацію бувшого голови Центральної Ради, але навіть додала до його лаврового вінця ті терни, які йому бракували, щоб утвердити закінчену постать будівничого України. Тому вістка про смерть проф. Грушевського викликала по всіх осередках еміграції велике зворушення, яке вилилося в цілій низці жалібних академій. По академіях у Парижі, Лїоні, Бриселі, Римі та інших містах відбулася величезна академія в найбільшій українській колонії в західній Європі: в Шалеті, в Франції.

ЗАВВАЖИВ УКРАЇНУ, АЛЕ НЕ ПОМИТІВ „УКРАЇНСЬКОЇ РЕПУБЛІКИ“.

МОСКВА. — Ко Києва приїхала група чеських журналістів. Їх голова, д-р Ріпка сказав у розмові з кореспондентом московської „Правди“ між іншим таке:

„Перше, я сказав би, і найбільше вражіння, що я виніс з мого перебування на Україні після відвідин Ленінграду й Москви, це те, що я навіть не відчув, що вихає з меж одної союзнаї републіки (себто Московії) і приїхав та полав до другої републіки (себто на Україну)“.

СОВЕТИ — КРАЇНА НАЙБІЛЬШОГО ВИЗИСКУ.

ЛОНДОН. — У Кектонголі відбувся великий мітинг, на яким промовляв бувший комуніст Руперт Стронг, що останніми часами перебував у ССРР. Він заявив, що поїхав до Советів переконаним комуністом. Але в Москві чекало його несподіване і цілковите розчарування. Революція, казав Стронг, цілковито провалилася. Совети є країною найбільшого визиску працюючих. (Україтан).

ЖІНОЧИЙ КЛЮБ У ЛЬОВІ.

ЛЬВІВ. — Кооператива „Українське Народне Мистецтво“ і „Труд“ заснували клуб, що міститься у Львові, в Ринку ч. 39. Господині клубу поставили своїм завданням розбудувати широке товариське життя. До клубу можуть належати члени обидвох загаданих кооператив, передплатниці „Нової хати“, а гостями можуть бути симпатичні тих кооператив. Раз на тиждень відбуваються сходини кленів. Можуть прийти і гості. Сходини присвячені якомусь рефератові, або відбуваються з якоїсь іншої нагоди.

ПОЛЯКИ ПРО БЕРЕЗУ.

ВАРШАВА. — На засіданні бюджетової комісії польського союму один з польських послів сказав про Березу Картуську таке: „Понімають там людське гідність і знуцаннях над взялием. Береза то наглий суд, тільки інше унормований. Де тут винуватий вплив сильного уряду, коли ховається він за Березу й Берестя? В думці перісичного громадянина твориться переконання, що найвищим добром для тих, що в той спосіб рятуються, є втриматися при владі“.

ПОЛЬСЬКА МОЛОДЬ.

ВАРШАВА. — Польські газети розписуються про вислід анкет, яку розписав один з польських учителів у Вільні в кількох найвищих класах все-людної школи на тему: „Що я чинив би, якби став невидимим?“ Преса подає, що висліди анкет не такі жалючі як інших анкет, але всежтаки дуже характеристичні. Ось деякі відповіди: „Якби я була невидима, писала б одна учениця, я вбила усіх Жидів у Вільні і забрала б їм гроші“. „Якби я був невидимий, то висадив би всі мости в повітрі і розкуртинив би всі шини, щоб полади розбивалися“. „Якби я була невидима, то забрала б усіх нещасливих мені під руки“. „Я заражена половою нещасливо. Якби була невидима, я вбила хлопця, якого мене заразило“. „Якби я була невидима, то взяла б Матері Божій її дорогоцінну накидку, прикриваючу в нашом костелі дорогими каменями“. „Якби я була невидимою, то стала б жіночо-шпигункою і викрадала б плани в генеральних штабах“.

Польська преса подає, що те єсь представляє образ, яким хіба не радити!

ЗБИРАЮТЬСЯ ДО ПОВОРОТУ.

МОСКВА. — Велике число урядовців американської амбасди та американських консулятів вже готує до повороту до Злучених Держав. Приказ Вашингтону до повороту урядував багато осіб.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

PERIODICALS		SUBSCRIPTION RATES:	
Three cents a copy		Three cents a copy	
Per copy	\$6.00	One year	\$6.00
Per copy	\$3.00	Six months	\$3.00
Per copy	\$1.75	Three months	\$1.75
Число в випуску (в англійській мові):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
Per copy	\$2.00	One year	\$2.00
Per copy	\$1.25	Six months	\$1.25
В Україні та в Європі:		Foreign and Jersey City Rates:	
Per copy	\$9.00	One year	\$9.00
Per copy	\$4.75	Six months	\$4.75
Per copy	\$2.50	Three months	\$2.50

For advertisement rates see elsewhere.
За кожну вилку адрес платити 10 центів.
3 Канади належить посылати гроші на т. в. Foreign Money Order.
Тел. "Свобода": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Сюз: BERGEN 4-1016.
Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТАНОВИЩЕ ЖІНКИ В СОВЕТАХ

Італійський журналіст Бео-ніо Брокері, кореспондент міжнародного щоденника "Ла-Кор-рієра делла Сера", присвятив чергову кореспонденцію "визначенню дійсного становища жінки в Советах. Висновки, до яких він приходить у своїй довгій кореспонденції, де він перекладає різні факти, що ілюструють отой трагічний стан, заслужують на те, щоб їх подати до відома українських читачів, а особливо читачок. Довгий час видавалося баченням в Європі, що в Советах жінка отримала навіть більше прав, ніж має тепер у Західних Державах Америки. Дійсність вказує шось зовсім інше. Але даймо голос італійському думослову.

"Совєтське подружжя право — каже він — виходило ніби з бажання охоронити права і свободу жінки. Большевики вважали, що вони зможуть осягнути це, вводячи концепцію рівності між співжиттям законно зареєстрованим і незареєстрованим (себто між справжнім подружжям і фізйологічним співжиттям — Е. О.) Теоретично ця концепція видавалася досконалою: в цей спосіб большевиські правники ніби казували буржуазній жінці, що її негативнім соціальним наслідком, щодо чужої особи, заведених двіч (покриток) та "байстрюків", і ніби "моралізували" суспільство...

Але в дійсності в той спосіб цілковито зруйновано істотну цінність подружжя. В законодавстві всіх країн шлюб є урочистим актом, без якого сексуальний зв'язок між чоловіком і жінкою залишається в стані факту і не визнається законами (себто таким, що потягає за собою легальні наслідки). Е. О.) Совєтське законодавство, навпаки, надає фактичному співжиттю значіння правного стану: "шлюб" уважався зв'язаним з хвилею, як тільки відбувається звичайний половий акт. Совєтський трибунал у цьому разі лише ратифікує (на бажання зацікавлених) те, що вже існує, себто лише зареєструє факт, причому ця реєстрація, на думку совєтських законодавців, мала б "об'єктувати охорону прав і особистих та майтєвих інтересів одружених та їх дітей".

Так само і розвід має ознакову цінність, незалежно від того, чи він є зареєстрованим, чи ні, з тою жовують різними. Але в дійсності жінка, коли господар, прочитавши листа Райфурського, пробував пролутигтися до Ярунча, щоби йому показати Шубинського. З жахом побачив, що Ярунч зчепився з Кучицьким.

— Погане непорозуміння! — погадав. — Ще готові поучити. Треба їх розлучити.

Вже було запізно. Підхмелена братія втішлася, що вже буде мати вивільнені. Всі стали вигукувати:

— Шляхтич не сміє простити зневаги! За зневагу платити шаблем! Але зневага! О-ба герби скаляні зневаги! Змити закладу шаблем! На дівр, бо тут заломає місця!

Закри Бобрівський проголосив до обох когутів, вони, вихваляючи гоубою на погляд, вже стояли проти себе з голіми шаблями в руках. Шабля Бобрівського впадала на землю. Він вхопився за голову і заревів як підірваний бич.

Ярунч скінчився, підірваний з землі ухом, сховавши до кишені і пішов до коня коло воріт. Вискочив на нього, махнувши в повітря шаблем і виліз на двір. Хва поволок і виліз на двір. Хва поволок і виліз на двір. Хва поволок і виліз на двір.

коли не траплявся. Бо ніколи родили, як гармонійного терміну сполучення між індивідуальністю об'єктивної та сувереністською держави ніколи ще правно в такий спосіб не руйнувало. В двійці давнини родина освоювалася на матерій (перевантаж матерій); в Греції вона зводилася була громадським та релігійним зв'язком цілої групи людей; у давньому Римі вона вивчала владу і відповідаль-

ність батька; в римських законодавств дона була підпорядкованою владі, а в християнстві вона досягла високості безпечної еднанія між чоловіком і жінкою, осягнувши чергою. В Советах це все зникло. Зникла родина. І все зникло. Зникло життя по людськи присуджене жити по кімнатах, які не мають у собі нічого інтимного, яке і відкрите для кожного нахабця."

Одна річ, яка, а саме, що українські жовнири московсько-червоної армії не повторять баранчої хоросонності своїх батьків. Наш неонаціональний клан: "При найбільшій нагоді розвинути московсько-червону армію!"

Здобутий Порт Артура Японією 1905 р. і нинішні заняття нею Манчжурії видивляють нас, Українців, може питання.

ТРИЦЯТЬЛІТНІ УПАДКУ ПОРТА АРТУРА В 1904 Р.

(Подав В. Л. Віленс).

Трицять років минуло від часу, коли під проводом завязав Японією упав Порт Артура, російська твердиня на Далекому Сході. Для нас, Українців, цікава ця подія з важких причин. Московській їй чужі історії ки славять героїської подвиги залогі Порт Артура, що повним одиначити місцеві описи давнього завоювання шаленому. Що це твердиня броневої російської полки, заложені переважно з наших надніпрівських братів-Українців — про це мало згадки.

Японський збройний виступ 1904 р. застав Росію неспрогнозованого до війни. На виступі пор не в Петербурзі сміялися в кулак, доказуючи на основі ріжких "достовірних звітів", що Японія за 2-3 місяці буде просити мира. Японська розвідка потребувала тільки купувати московську пресу, щоби з неї довідатися, в якій силі і т. д. та де стоїть на фронті. Цілу війну злегкажено. Шойно розвинути російської флоту переказало московське військово командування. Після цього погрому прийшла черга на армію, що під проводом нездарних генералів-протекційо-нерів програвала одні бій за одніми. Питоме Москалеви харизматично ("взятка") розказало постачання армії та цивільній адміністрації воєнного терену. Двіріські інтриги в Петербурзі заставляли підруководити в уряді, гаслясний виступи двічі в усіх політичних та антирелігійних зборах, цинічний і безсоромний нудизм — що не все означало? Е. О. значило, що ці кволі беззахисні істоти шукають у зовнішній надбудові суспільної організації, в "карьеризмі" та в політичності тої точки опертя, тої гарантії тривалості, якої їм уже бракує не дає шлюб, а ні любов. Це означає смерть жінки. Подібний факт же ні-

яких війни укрілено його у швидкому часі. Здобі військової інженирії, переважно Українці, під проводом майора-инженира, Українця Величка, японці направили швидко з уличними крипаннями твердині. Залога твердині броневої п'я з підвужного хоробрістю. Навиждо-зроблені укріплення доводилося раз-раз наводити під баранним вогнем японської важкої артилерії та безупинних атак японської піхоти. Цілий рік тримався Порт Артур нездобутий. Шойно коли впав у бою герой твердині, душа армії-залогі, генерал Українців Контраденко — Порт Артур був засуджений на загиб. Як героїської смерті ген. Контраденка Японці відкалібрували та розбили 28-калібровими гарматами останні форти, що до-останку російсько бронежил. Чужинське ген. Штисель, нападчанин твердині, по втраті ген. Контраденка на новоріччя 1905 р. провів облягаючого японського генерала Ногі пор, переговори передачі крипності і пристані Порт Артура.

Упадку Порт Артура мав для Японії просто нечислимне значіння. Одним ударом морська і мілітарна могутність японського царства була в східній Азії забезпечена. Сьогодні Порт Артур — це головна вихідна база японської флотії в ділянках японської політики в Манчжурії. Тут готують японські збройні відділи шлях на грунт під японської колонізацією — мандрівку з переважаючих японських вулканічних островів. Тут підготовляється "м'ябуйна" збройна розправа проти червоної Москви. Вона дістанте тут, вразі війни, такого прочухана, як його дістанла царська Москва.

Для нашої нації повторюється подібна трагедія. Тисячі наших братів впали в руки московсько-царської армії під Мукде-

ном і Порт Артуром, а сьогодні стоять московсько-червоної полки на Далекому Сході, зложени з Українців Надніпрівських та Зеленого Клану. Тоді командування чужинське ген. Штисель, тепер проводить чужинське Бал-хер.

Одна річ, яка, а саме, що українські жовнири московсько-червоної армії не повторять баранчої хоросонності своїх батьків. Наш неонаціональний клан: "При найбільшій нагоді розвинути московсько-червону армію!"

Здобутий Порт Артура Японією 1905 р. і нинішні заняття нею Манчжурії видивляють нас, Українців, може питання.

В ДИТАЧІЙ АЛЬБОМ.

(З нагоди укріплення школи, "graduation").

(Батько синові).

Миле це дитячий мир,
Трудний шлях тягнеться твій,
Ось так ти змислюєш ступай,
В житті нехай все унісеш.
Не соромись, що батько твій,
Шануй, люби все батька твій.
Бо цей момент то перелік:
Життєвий шлях змінив зовсім.
Ті плечі твої, чим є, чим так,
Розуму твого, ти ще не знаєш!
Розбудуй умі, нехай не спить,
Косить твій труд світ оцінить.

(Батько дочці).

В день народження шалених днів
Щастя бачмо по всяк той час.
Куди тебе доля в світ не гнала,
Вірною завжди лишишся для нас.
Люби поклаш своє вічність,
Люби свій батька і свій край.
Я дого, дитино, бачу життя!
Про Україну ти не забувай!

(Мати синові).

Шалений день, що я, як мати,
Діждалася хвилі тебе обняти.
Матері серце твої спирає,
Хай твоє долі в житті змісиає.
Будь же щасливий, вперед змиш.
Народу свого не соромись!
Хай борється доля завжди буде,
То Бог полюбить, вшануєть долю.

(Мати дочці).

Бажало тобі, дитино, любі,
Щастя і долі, вєселих мрій.
Благословенна будь ти на віки,
Хай шлях твій стелить швіт днів.
Ті сльозі твої, жово,
Любим Україну свою!

На вічу.

— Чому публіка вже розходиться?
— Бо зараз буде колекта.

ЗАМКНУЛИ ДВЕРІ ПЕРЕД НОСОМ

Відколи американський уряд наважзв зносини з російським большевиським урядом Росії, відтоді большевиські дипломати не сходили зі сторінок американських газет. Одного дня було це, другого онте, а все большевиські дипломати. Стали вони в газетах щоденними героями, геїби Бейб Рут або чемпіон мордотковці Бер.

Тому, коли недавно прийшло до зів'язання переговорів, здивувалися американські газети, здивувалася Європа. Пішли ріжні балачки, себто ріжні неоправдані пояснення. Щоби вони не ширшили, американський департамент стейту подає тепер про це зів'язання бляжчє пояснення, що кидують різке світло на большевиську дипломатию.

Показується, що першою перешкодою в переговорах був закон Дамасона, що забороняє американському уряду давати позички чужим урядам, що не сповнили своїх зобов'язань. Департамент стейту питає генерального прокуратора, чи російський уряд треба вважати за уряд, що не сповнив своїх зобов'язань. Генеральний прокуратор заявив, що російський уряд треба за такий уважати.

Друга перешкода зайшла, як російський уряд почав торгуватися з американським урядом за кредити. Російський уряд заявив свою готовність признати в засади навіть до Керенського, хоч за ці позички Керенському гроші купували в Америці воєнні припаси на кампанію проти большевиські. Ця готовність показує, як сильно Росії потрібна признань Америки.

Америка предкладала коротко-реченцеві кредити. Росія хотіла довго-реченцеві. Остаточню Росія погодилася взяти половину кредитів в 5 літ, а другу половину на 20. У цей спосіб Росія хотіла дістати від Америки 150 мільйонів доларів. За доври Керенського вона предкладала 100 мільйонів. Якби Америка була пристала на це, то Росія бубала дістала тепер 150 мільйонів і могла би з того заплатити Америці свій довг та ще лишитися з надвишкою кредитів на 50 мільйонів. Якби Америка поторгувалася трохи, то Росія була би заплатила готівкою за Керенського 150 мільйонів доларів, але ці гроші прийшли би в кишені Америки.

Літвовою раже, що йому власне про це йшло. Очевидня річ, що президент Рузвельт не хотів пристати на такий бізнес, щоби Америка позичила Росії стільки грошей, щоби Росія могла платити доври супроти Америки.

Отже бізнесу не зроблено, і перед носом большевиських дипломатів затрісали двері.

В. Будиновський.

ШЛЯХОЦЬКЕ УХО

(Історичне оповідання).

(15)

— Побачите на місці. Не виключено, що я, короткозорий, возьму когось іншого за вас. Тепер будуйте здорові!

— Не поїдете разом?

— Ми не знаємося! Вам лице було на шлюб? Я не весільний гість. Я слуга. Надіду пізніше, коли вже буде куритися чуби гостей.

Ярунч завернув коня і лишився позаду. Шубинський, окружений своїми гайдуками, похвально дає.

До Бобрівського Ярунч заїхав, коли братія вже бенкетувала. Вихваляючи на двірське подвір'я, зісковзав з коня, приклавши його до огорожі, коло самих воріт, служби передав писмо Райфурського до господаря і пішов до великої сади. Став розглядати за Кучицьким. Ще не бачив його ніколи, та так поганю назначеного на лиці не тяжко було знайти. Такий був тільки один між гістьми. Сидів за столом недалеко від коня.

— Я тобі уху повідаю! — Шоби доповісти, що ти справді. Кучицький, Ярунч пропався аж до нього, і стоїм за його плечима, наслуху-ва. Рябятич, зисокий шляхтич з розкошеною гоубою в розмові з сусідом чинився, що мабуть за тиждень і він приведе до своєї часті жіночку; що весілля буде так, як у ший одинокі же ніхто не бачив, про яке ніхто не чув!

Для Ярунча було ясне, що стоїть за плечима Кучицького. В глоти обернувся так, що бубольби не хотіли ліктем докунув Кучицького в голову так, що-йому аж свічки в очі ста-ли.

— Ти вже пийний і по п'яному розбиваєш голови твезири? — заревів Кучицький, визна-рившись на Ярунча.

— Хіба ти пийний, мочиморо, що чинився невинним! — відравав Ярунч. Уважай, що і я говорю. Бо я і тобою пийня не пас і тобі не ти!

Розгрітий медом, Кучицький був силішній, як звичайно. Також не сумнівався, що буде мати поміч шаблем братів. Скопівся і крикнув:

— Я тобі уху повідаю! — Мені досить буде твого одиного уха! — відповів задрі-ливо Ярунч.

Се діялося саме тоді, коли господар, прочитавши листа Райфурського, пробував пролутигтися до Ярунча, щоби йому показати Шубинського. З жахом побачив, що Ярунч зчепився з Кучицьким.

— Погане непорозуміння! — погадав. — Ще готові поучити. Треба їх розлучити.

Вже було запізно. Підхмелена братія втішлася, що вже буде мати вивільнені. Всі стали вигукувати:

— Шляхтич не сміє простити зневаги! За зневагу платити шаблем! Але зневага! О-ба герби скаляні зневаги! Змити закладу шаблем! На дівр, бо тут заломає місця!

Закри Бобрівський проголосив до обох когутів, вони, вихваляючи гоубою на погляд, вже стояли проти себе з голіми шаблями в руках. Шабля Бобрівського впадала на землю. Він вхопився за голову і заревів як підірваний бич.

Ярунч скінчився, підірваний з землі ухом, сховавши до кишені і пішов до коня коло воріт. Вискочив на нього, махнувши в повітря шаблем і виліз на двір. Хва поволок і виліз на двір. Хва поволок і виліз на двір.

Спершу по погоню ніхто й не думав, бо всі були цікаві, за ким то Кучицький полюбився і за що. Господар нікому не виявив тайни, бо боявся, щоби тепер Шубинський не зробив бучі. Найсмішніше було те, що сам Кучицький будтоб не знав, з ким бився і хто відіхав з його ухом. Гої було признати, що він мав з Райфурським змову і що Райфурський зобов'язався був прислати на весілля козака по уху Шубинського.

Аж по якімсь часі деякі шляхтичі, що жили в привязи з Кучицьким, пішли до своїх коників, щоби попуститися за не-законним і спіймати його. До них вийшов Шубинський і промовив:

— Запізно! Навпакис хіба не такий дурний, щоби сісти на дорозі і дождатися відвізти. І не лишило-ма тепер відвізти. І не лишило-ма тепер відвізти. І не лишило-ма тепер відвізти.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБ'ЄДНАННЯ

(За січень 1935)

І. ПРИХІД.

З перенесення \$ 114.97
Прихід у січні 1,182.02

Разом \$1,296.99

II. РОЗХІД:

а) Висила до Рідного Краю:

- 1) Рідна Школа \$300.00
- 2) Визвольна акція 275.00
- 3) Інваліди 200.00
- 4) Музей Визвольної Бороти 75.00
- 5) Політичні в'язні 50.00
- 6) Письменники 40.00
- 7) "Наш Лемко" 25.00
- 8) Видавництва 36.00
- 9) Тов. "Просвіта" 25.00
- 10) Рідна Школа в Сяноці 25.00
- 11) Захоронка у Львові 25.00
- 12) Вдови і сироти 25.00
- 13) Рідна Хата 16.00
- 14) Кошти перекладачів і листів 11.65
- 15) Удержання канцелярії 25.00

Разом \$1,153.65

III. ЗІСТАВЛЕННЯ:

Загальний прихід \$1,296.99
Розхід 1,153.65

Остаток в касі Об'єднання з кінцем січня 1935 року \$ 143.34

Об'єднання Укр. Організацій в Америці.

